

Til lovforslag nr. L 108. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 11. maj 1994

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om apoteksvirksomhed

(Større fleksibilitet i apoteksstrukturen, oprettelse af sygehusapotek m.m.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til sundhedsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Danmarks Apotekerforening,
Dansk Handel og Service,
Den Danske Dyrlægeforening,
Holstebro Løveapotek og
Landbrugsraadet.

Der er af sundhedsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokratiets, Centrum-Demokraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Med lovforslagets gennemførelse sker der en gennemgribende ændring af lægemiddeldistributionen. Mindretallet ønsker ikke at medvirke til, at der oprettes offentlige apoteker, og at deres aktivitetsområder udvides.

Etablering af sygehusapoteker og deres øgede aktiviteter fjerner en betydelig del af det økonomiske grundlag for private apoteker, og konsekvensen kan blive, at et apotek i lokalområdet må lukke til skade for borgerne.

En væsentlig reduktion af private apotekers omsætning kan medføre dyrere medicin, hvis de eksisterende apoteker skal opretholdes.

Der pågår i øjeblikket et udvalgsarbejde vedrørende apotekernes økonomisystem, herunder vurdering af udligningsordningen og bruttoavancen.

Inden disse afgørende spørgsmål er afklaret, finder mindretallet det lemfældigt at gennemføre lovforslaget, idet ingen kender de faktiske konsekvenser heraf. Samtidig bemærker mindretallet, at ministeren med de fremlagte regnskabsregler for sygehusapoteker ikke sikrer lige konkurrence i forhold til de private apoteker og medicinalproducenter.

Mindretallet har mærket sig, at ministeren accepterer offentlig subsidiering af sygehusapotekerne.

Mindretallet mener, at der bør tages initiativ til en deregulering af lægemiddeldistributionen af såvel human- som veterinærmedicinen med henblik på større konkurrence og lavere medicinpriser.

Et *andet mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 2-9 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod det under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil dog stemme for de under nr. 1 og 3-9 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil stemme imod det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Lovforslaget er endnu et eksempel på den statsliggørelse, som regeringen ønsker af sundhedsvæsenet. Lovforslaget vil sikre sundhedsministeren store muligheder for at gribe ind over for apotekerne.

Ifølge lovforslaget får myndighederne mulighed for at nedlægge apoteker mod apotekernes vilje som led i gennemførelsen af såkaldt nødvendige strukturtilpasninger. Det fremgår af bemærkningerne, at det dog er en forudsætning, at apotekerne kan tilbydes bevilling til et andet apotek inden for samme geografiske område. Det fremgår endvidere, at der ikke kan opstilles krav om, at det nye apotek, apotekeren får tilbudt, skal være lige så stort, lige så rentabelt og lignende som det, der blev nedlagt. Det nævnes, at dette som regel vil være tilfældet, da det typisk vil være små urentable apoteker, der nedlægges. Her er altså tale om en situation, som er identisk med ekspropriation, idet der ikke kan opstilles krav om, at det nye apotek, der tilbydes, skal være lige så stort og lige så rentabelt som det, der nedlægges. Således er det usikkert for apotekeren, hvorvidt de midler, der er investeret i det nedlagte apotek, forrentes.

Lovforslaget fastslår, at apotekerne har pligt til at modtage de medicinrester og ubrugte lægemiddelpakninger, forbrugeren indleverer på apoteket. Det er et rigtigt princip, at apotekerne modtager medicinrester og ubrugte lægemiddelpakninger. Imidlertid synes det overflødig at lovgive herom. Det havde formentlig været muligt at opnå et tilsvarende resultat gennem selvregulering og frivillige aftaler.

Mindretallet bemærker, at det er positivt, at lovforslaget lægger op til en liberalisering af den ekstravirksomhed, apotekerne kan drive ud over deres lovmæssige forpligtelser.

Lovforslaget indeholder også et par enkelte andre positive elementer. Når vi nu skal have et statsmonopoliseret apoteksvæsen, er det vigtigt, at apoteker ikke har ejerinteresser i lægemiddelvirksomhed.

Mindretallet tilslutter sig, at aldersgrænsen for tildeling af apotekerbevilling ophæves. Denne aldersgrænse er, som det nævnes i lovforslagets bemærkninger, overflødig og formynderisk.

Mindretallet er enig i, at det er meningsløst at forsøge at lovgive om den servicevirksomhed, apotekerne kan varetage. Det er rigtigt,

som det er beskrevet i bemærkningerne, at der er tale om et meget dynamisk område.

Imidlertid gælder en lignende form for dynamik for de øvrige aspekter vedrørende apotekervirksomheder. Det er netop en af grundene til, at sundhedsministerens bestræbelser på detaljstyring vil vise sig at blive meget vanskelige. Offentlige myndigheder kan ikke kopiere den dynamik, der findes i et frit marked. Indgrebene lægger op til en regulering, der rækker langt ud over, hvad der kan begrundes i forsyningssikkerhed og ensartede priser.

Hvis apotekerområdet skal fungere tilfredsstillende, må der gennemgribende liberaliseringer til, hvilket lovforslaget ikke lægger op til.

Ændringsforslag

Af *sundhedsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, FP, CD, RV og KRF):

Til § 1

1) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 4, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Apoteksfilialer kan, såfremt sygehusejeren samtykker heri, med sundhedsministerens tiladelse oprettes på sygehuse og institutioner, der er omfattet af sygehuslovens § 3, med henblik på sygehusets eller institutionens forsyning med lægemidler og andre varer.«

Af *sundhedsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, SF, CD, RV og KRF):

2) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»02. § 9, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Sundhedsstyrelsen kan fastsætte regler om dyrlægers adgang til at udlevere lægemidler, der er lovligt indkøbt i en af de øvrige stater, som har ratificeret eller tiltrådt Aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, til brug for dyr, de pågældende dyrlæger har i behandling her i landet.«

Af *sundhedsministeren*, tiltrådt af et flertal (S, SF, FP, CD, RV og KRF):

3) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»03. § 15, stk. 2, nr. 1, affattes således:

»1) har dansk indfødsret eller er statsborger i en stat, som har ratificeret eller tiltrådt Af-

talen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.«

4) Efter nr. 13 indsættes som nyt nummer:

»04. I § 47, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

»Sundhedsstyrelsen kan videregive de indberettede regnskabsoplysninger til sundhedsministeren.«

5) Efter nr. 15 indsættes som nyt nummer:

»05. I § 52 udgår »efter § 50.«

6) I den under nr. 22 foreslåede affattelse af § 58 indsættes efter 3. pkt. som nyt punktum:

»Sundhedsstyrelsen kan videregive de indberettede regnskabsoplysninger til sundhedsministeren.«

7) Nr. 25 affattes således:

»25. I § 62, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »apotekere,« ordene: »der er meddelt bevillingen inden den 1. juli 1994,«.

8) I den under nr. 30 foreslåede affattelse af § 72, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§§ 1-3,«: »§ 3 a, stk. 1,«.

Til § 2

9) I stk. 1 ændres »1. april« til: »1. juli«.

Bemærkninger

Til nr. 1

Efter den gældende apotekerlov er der ikke mulighed for, at private apotekere kan oprette og drive apoteksfilialer på sygehuse. Med henblik på at ligestille de private apotekere i konkurrencemæssig henseende med sygehusapotekere i relation til forsyningen af sygehuse med lægemidler foreslås det, at private apotekere får adgang til at oprette apoteksfilialer på sygehuse.

Ansøgning om tilladelse for en privat apoteker til at oprette apoteksfilial på et sygehus vil i almindelighed blive imødekommet, såfremt det må forventes, at den avance, apoteket vil opnå ved salget fra filialen, kan dække samtlige variable og faste omkostninger, der er forbundet med driften af filialen samt bidrage til apotekets overskud.

Det er således en forudsætning for oprettelse af apoteksfilialer på sygehuse fra et privat apotek, at driften af filialen ikke kommer til at påvirke apotekets økonomi i negativ retning og dermed på længere sigt fastsættelsen af apotekernes samlede bruttoavance.

I medfør af bestemmelsen i apotekerlovens § 47 vil der blive fastsat regler om udarbejdelse af selvstændige regnskaber for apoteksfilialer på sygehuse fra private apotekere.

Efter de gældende regler om apotekernes udligningsordning er de private apotekeres leverancer til sygehuse ikke omfattet af udligningsordningen. Der vil allerede som følge heraf ikke blive ydet apoteksfilialer på sygehuse den særlige filialgodtgørelse på for tiden 400.000 kr., der ydes øvrige apoteksfilialer.

Tilladelse til oprettelse af apoteksfilial på sygehuse forudsætter endvidere, at vedkommende sygehuskommune samtykker i oprettelsen.

En meddelt tilladelse til at oprette en apoteksfilial på et sygehus indebærer ikke pligt for amtsrådet til for et bestemt tidsrum at aftage lægemidler fra den pågældende filial.

Der foreslås ikke fastsat regler om nedlæggelse af apoteksfilialer på sygehuse for private apotekere. Som følge heraf vil såvel en apoteker som et amtsråd uden sundhedsministerens godkendelse kunne nedlægge en sådan apoteksfilial.

I forbindelse med bortfald eller tilbagekaldelse af bevillingen til et apotek, hvortil der er knyttet en apoteksfilial på et sygehus, kan sundhedsministeren beslutte, at den pågældende apoteksfilial skal nedlægges.

Til nr. 2

Den foreslåede ændring af bestemmelsen i den gældende lovs § 9, stk. 1, skal sikre, at dyrlæger fra de EFTA-lande, der har tilsluttet sig EØS-aftalen, får samme adgang til at udlevere lægemidler til behandling af dyr her i landet, som i dag tilkommer dyrlæger fra EU-landene.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring af bestemmelsen i den gældende lovs § 15, stk. 2, nr. 1, indebærer, at ud over farmaceuter, der har dansk indfødsret eller statsborgerskab i et andet EU-land, kan også farmaceuter, der er statsborgere i et

EFTA-land, der har tilsluttet sig EØS-aftalen, meddeles apotekerbevilling.

Til nr. 4

I henhold til apotekerlovens § 47 skal apotekerne indberette regnskabsoplysninger til Sundhedsstyrelsen efter regler fastsat af sundhedsministeren.

I henhold til lovens § 53 fastsætter sundhedsministeren regler om betaling af afgifter og tilskud i forbindelse med apotekervæsenets udligningssystem. Endvidere fastsætter ministeren i henhold til lovens § 44 regler om beregning af apotekernes udsalgspriser. Dette sker bl.a. på baggrund af de bruttoavanceforhandlinger, ministeren hvert andet år i henhold til lovens § 45 fører med Danmarks Apotekerforening. Apotekernes regnskabsaflægelse danner grundlag for ministerens varetagelse af de opgaver, ministeren herved er pålagt.

Der er imidlertid usikkerhed om, hvorvidt Sundhedsstyrelsen uden en udtrykkelig hjemmel i loven kan videregive de indberettede oplysninger til Sundhedsministeriet på et edblæsbart medie. Den foreslåede bestemmelse vil fjerne denne usikkerhed.

Til nr. 5

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til nr. 6

Der foreslås tilvejebragt en udtrykkelig hjemmel til, at Sundhedsstyrelsen kan videregive de af sygehusapotekerne indberettede regnskabsoplysninger til Sundhedsministeriet, jf. bemærkningerne til ændringsforslag nr. 4.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensændring som følge af udskydelsen af lovens ikrafttrædelsestidspunkt.

Til nr. 8

Den foreslåede ændring indebærer, at overtrædelser af reglen i den gældende lovs § 3 a om uberettiget videregivelse af fortrolige oplysninger kan straffes.

Til nr. 9

Da lovforslaget ikke kan forventes vedtaget inden 1. april 1994, foreslås den 1. juli 1994 som nyt ikrafttrædelsestidspunkt.

Tove Lindbo Larsen (S) nfm. Lone Møller (S) Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S)

Peter Christensen (S) Anna-Marie Hansen (S) Jette Pors (CD) Dorit Myltoft (RV)

Inger Stilling Pedersen (KRF) Karen Højte Jensen (KF) Agnete Laustsen (KF)

Fischer (KF) Jørgen Winther (V) Anders Mølgaard (V) Mariann Fischer Boel (V)

Jan Kópke Christensen (FP) fmd. Birgitte Husmark (SF)